

флота съ смѣли моряци, които пжтуваха съ търговскитѣ си кораби по всички морета и океани, дори до Америка, и общуваха съ всички европейски народи, разширявайки постоянно предприятията си и основавайки промишлени и търговски дружества въ всички сръдиземноморски и английски пристанища“. На гръцкитѣ брѣгове въ Мала-Азия се развива съ чудна бързина новиятъ градъ Кидония (Айвали), гдето търговия и индустрия занимаватъ едно многобройно, бързо нараснало население; въ разни пристанища на Тракия, Морея и островитѣ влизатъ 600 гръцки кораби съ 17,000 моряци и 600 топа; и въ Одеса, Москва, Триестъ, Ливорно, Марсилия и други чужди градове гръцкитѣ търговци основаватъ контори съ твърде значителни капитали и голѣми операции.

При този икономически подѣемъ и тѣзи оживени сношения съ външния свѣтъ не е ни най-малко странно, ако образование и национално съзнание правятъ голѣми завоевания между гърцитѣ. Многобройни младежи отъ забогатѣлитѣ търговски семейства търсятъ просвѣта въ романски и германски университети, надъхвайки се съ новитѣ демократически и хуманитарни идеи, поставяйки си за жизнена задача да подготвятъ отечеството си за политическитѣ и социални придобивки на Западъ. Следъ като въ Цариградъ, Солунъ, Янина, Димичана, Патмосъ, Хиосъ, Смирна и други градове биватъ отворени гимназии отъ новия типъ, съ надмощие на класическото и положителното знание, и съ преподаватели, които умѣятъ да спечелятъ въображението и сърдцето на слушателитѣ си за патриотическия идеалъ, въ Атина, прославена съ великото си минало, бива основано въ 1814 г. едно „Ученолюбиво дружество“ (*Φιλόμουσος ἑταιρεία*), чиято явна цель е да подпомогне литературното развитие на интелегенцията, а скрититѣ му тежнениа — да поощри революционния ѝ духъ. Покровителъ на дружеството е корфиотецътъ Янъ Каподистрия, виденъ руски сановникъ и дипломатъ, отъ 1816—1822 г. руски министъръ на външнитѣ работи, а по-късно, въ 1827 г., и председателъ на привременното гръцко правителство. Условиата въ Гърция сж благоприятни за подобна пропаганда. Както пише Александъръ Суцо, въ своята История на гръцката революция (1829): „Отъ една страна успѣхитѣ на руситѣ по брѣговетѣ на Дунава, победитѣ на пресловутия Пазвантоглу, пашата-бунтовникъ въ Видинъ, благородната съпротива на сърбитѣ, пред-